अत्रापरदिगित्येतावतैव तस्या गणिकात्वं प्रतीयते।

"आहूतेषु विहङ्गमेषु मशको नायात् पुरो वार्य्यते
मध्ये वा धुरि वा वसंस्तृणमणिर्धत्ते मणीनां धुरं।
खद्योतोऽपि न कम्पते प्रचलितुं मध्येऽपि तेजस्विनां
धिक् सामान्यमचेतसं प्रभुमिवानाम्नष्टतत्त्वान्तरं"॥

अत्राचेतसः प्रभोरभिधानमनुचितं। एवमनुप्रासे प्रसिद्ध-भावस्य ख्यातविरुद्धत्वं। यथा।

"चक्राधिष्ठिततां चक्रो गोत्रं गोत्रभिदुच्छ्रितं।
वृषं वृषभकेतुश्च प्रायच्छद्यस्य भूभुजः"॥

उक्तदोषाणाञ्च क्वचिद्दोषत्वं क्वचिद्गुणत्वमित्याह।

(५७९) वक्तरि क्रोधसंयुक्ते तथा वाच्ये समुद्भते।
रौद्रादौ तु रसेऽत्यन्तं दुःश्रवत्वं गुणो भवेत्॥

एषु चास्वादस्वरूपविशेषात्मकतया मुख्यगुणप्रकर्षोपकारित्वाद्गुण इति व्यपदेशो भाक्तः। क्रमेण यथा।

"तद्विच्छेदकृशस्य कण्ठलुठितप्राणस्य मे निर्दयं
क्रूरः पञ्चशरः शरैरतिशितैर्भिन्दन् मनो निर्भरं।
शम्भोर्भ्रूतकृपाविधेयमनसः प्रोद्दामनेत्रानल-
ज्वालाजालकरालितः पुनरसौ नास्तां समस्तात्मना"॥

अत्र शृङ्गारे कुपितो वक्ता।

"मूर्द्ध्व्याधूयमानध्वनदमरधुनीलोलकल्लोलजालो-
द्धूताभःचोददभात् प्रसभमभिनभःचिप्तनक्षत्रलक्षं।